

Human Papilloma Virüsü ve A??s?na Yönelik Sa?I?k ?nanç Modeli Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Human Papilloma Virüsü ve A??s?na Yönelik Sa?I?k ?nanç Modeli Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23077>

Özet

Human Papilloma Virüsü (HPV) ve A??s?na Yönelik Sa?l?k ?nanç Modeli Ölçe?i, bireylerin HPV enfeksiyonu ve bu enfeksiyona kar?? geli?tirilen a?? hakk?ndaki inançlar?n? ve tutumlar?n? ölçmek amacıyla Sa?l?k ?nanç Modeli (S?M) çerçevesinde uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, alg?lanan duyarlılık, ?iddet, yararlar ve engeller gibi temel S?M bile?enlerini de?erlendirir. Yapılan psikometrik testler, ölçe?in güçlü bir yap? geçerli?ine ve yüksek güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

HPV, Sa?l?k ?nanç Modeli, a??, psikometri, uyarlama, alg?lanan ?iddet, alg?lanan engeller, HPV a??s?.

Yazarlar

Guvenc, G., Seven, M., & Akyuz, A.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin HPV ve a??lanmaya dair sa?l?k davran??lar?n? ve kararlar?n? etkileyen bili?sel ve duygusal faktörleri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu uyarlama çal??ması, orijinal ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test ederek, sa?l?k profesyonellerine ve ara?tırmacılara geçerli bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Bu araç sayesinde, özellikle genç popülasyonlarda Sa?l?k ?nanç Modeli bile?enlerinin a?? kabul oranları üzerindeki etkisi belirlenebilir. Elde edilen veriler, HPV a??lamasına yönelik toplum temelli e?itim ve fark?ndalık kampanyaları için içeri?ini optimize etmek için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, bireyin sa?l?k davran??lar?n? ?ekillendiren dört temel alguya odaklanan Sa?l?k ?nanç Modeli (S?M) üzerine kurulmuştur. Bu yapı, bireyin HPV enfeksiyonu riskini ve a??lamanın koruyucu etkisini nasıl de?erlendirdi?ini ölçmektedir.

Söz konusu dört yapısal bile?en şunlardır: Alg?lanan ?iddet (hastal???n ciddiyeti), Alg?lanan Duyarlılık (bireyin risk altında oldu?unu hissetme derecesi), Alg?lanan Yararlar (a??lamanın faydaları) ve Alg?lanan Engeller (a??lamaya engel teşkil eden maliyetler, korkular veya zorluklar). Ölçek, bu dört psikolojik boyutu ayrı alt ölçekler halinde de?erlendirerek kapsamlı bir profil sunar.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, kapsaml? istatistiksel analizlerle desteklenmi?tir. Yap?lan Faktör Analizi sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen dört faktörlü yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde yans?tt???n? göstermi?tir. Bu durum, ölçe?in gerçekten de Sa?lık ?nanç Modeli bile?enlerini ölçtü?ünü do?rular.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlılık ve zamana ba?l? istikrar (test-tekrar test) yöntemleriyle incelenmi?tir. Madde-toplam korelasyon katsayılar? 0.36 ile 0.64 aras?nda de?i?mekte olup, bu aralık, maddelerin ait olduklar? alt ölçeklerle yeterli düzeyde uyum sa?lad???n? gösterir.

Alt ölçekler için hesaplanan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayılar? 0.71 ile 0.78 aras?nda bulunmu?tur. Bu de?erler, sosyal bilimler alan?nda kabul edilebilir ve iyi düzeyde bir iç tutarlılık?a işaret etmektedir. Ek olarak, ölçe?in zaman içinde kararlılık?n? gösteren test-tekrar test katsayıları ise 0.81 ile 0.88 aral???nda belirlenmi?tir, bu da ölçe?in yüksek düzeyde zamansal güvenilirli?e sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek amacıyla gerçekleştirilen Faktör Analizi sonucunda, varyans?n %61.47'sini açıklayan dört temel faktörde toplandı?? görülmü?tür. Bu dört faktör, Algılanan ?iddet, Algılanan Engeller, Algılanan Yararlar ve Algılanan Duyarlılık alt boyutlar?na kar??lık gelmektedir.

Veri setinin KMO Testi (Kaiser-Meyer-Olkin) sonucu 0.81 olarak bulunmu?tur; bu de?er, örneklem büyüklü?ünün ve verilerin faktörleme için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu gösterir. Ayrıca, de?i?kenler aras?ndaki korelasyonun faktör analizine uygunlu?unu test eden Barlett Testi ($p < 0.0001$) anlamlı düzeyde ç?km??tır, bu da verilerin çok de?i?kenli normal dağılım varsayım?n? desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Çok Maddeli Ölçek (ÇMÖ)

Derecelendirme: 4'lü Likert Tipi Ölçek (1: Hiçbir Zaman, 4: Her Zaman)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Hedef Popülasyon: Ergenler ve Genç Yeti?kinler

Ya? Grubu: Ergenlik ve genç yeti?kinlik dönemi

Popülasyon Detaylar?: Sa?l?k inançlar?n? ölçmek amacıyla seçilmi? ergen ve genç yeti?kin örneklemi.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

HPV a??s?, alg?lanan duyarlı?k, alg?lanan engeller, psikometrik özellikler, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, sa?l?k davran???

Yazarlar ve ?leti?im

Sorumlu Yazar: Gülten Güvenç

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: guvencgulden@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için orijinal yay?nc?ya veya sorumlu yazara ba?vurulmas? önerilir.

Ücret: Bilgi mevcut de?il.

Test Y?I?: 2016 (Uyarlama ve psikometrik testlerin yay?nland??? y?I).

Referanslar

Guvenc, G., Seven, M., & Akyuz, A. (2016). Health Belief Model Scale for Human Papilloma Virus and its Vaccination: Adaptation and psychometric testing. *Journal of pediatric and adolescent gynecology*, 29(3), 252-258. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jpag.2015.09.007>

Makale ba?lant?s?: linkinghub.elsevier.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: health-belief-model-scale-for-human-papilloma-virus-and-its-vaccination-toad.pdf

Human Papilloma Virüsü ve A??s?na Yönelik Sa?l?k ?nanç Modeli Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki alt ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemiştir.

Algılanan ?iddet (4 madde)

Algılanan Engeller (6 madde)

Algılanan Yararlar (3 madde)

Algılanan Duyarl?l?k (2 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM